

การพัฒนาคุณค่า ของ วัฒนธรรมไทย

โดย รองศาสตราจารย์

ดร.นงลักษณ์

เทพสวัสดิ์

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คงไม่มีใครปฏิเสธว่าวัฒนธรรมเป็นสิ่งมีคุณค่าและมีความสำคัญสำหรับชาติบ้านเมืองนั้น ๆ การที่มนุษย์แบ่งเป็นชาตินั้นชาตินี้ก็โดยอาศัยวัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการให้กำเนิดชาติ และการที่จะดำรงชาติไว้ได้ก็ต้องดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมประจำชาติของตน ดังนั้นจึงถือกันว่าเป็นชาติใดที่ถูกกลืนวัฒนธรรม ชาตินั้นย่อมถูกกลืนหายไปโดยไม่รู้ตัวด้วย

รัฐบาลทุกยุคทุกสมัย รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเล็งเห็นความสำคัญในข้อนี้จึงได้ร่วมกันรณรงค์เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมไทยโดยตลอดแต่ในปัจจุบันวัฒนธรรมที่ติดามของไทยตั้งแต่โบราณกาลกำลังจะเลือนลางจางหายไป ดังนั้นรัฐบาลที่ผ่านมาจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการและหน่วยงานขึ้นเพื่อทำหน้าที่ฟื้นฟูและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ โดยให้คงอยู่และเจริญก้าวหน้าต่อไปอย่างต่อเนื่อง

อันที่จริงประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่สามารถดำรงเอกราชติดต่อกันมาช้านานด้วยความอุดมด้านวัฒนธรรมต่าง ๆ อย่างน่าภาคภูมิใจ วัฒนธรรมอันล้ำค่าของไทยเป็นที่สนใจของชาวต่างประเทศมาช้านาน ได้มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ-วัฒนธรรมจากประเทศตะวันตกที่เจริญแล้วหลายท่านได้มาศึกษาค้นคว้า “คุณค่าของวัฒนธรรมไทย” แล้วนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในบ้านเมืองของเขา โดยยกย่องว่าประเทศไทยแม้จะด้อยความเจริญทางวัตถุ เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ทางตะวันตก แต่ก็สูงกว่าในทางวัฒนธรรม ทางจิตใจ ซึ่งวัฒนธรรมไทยที่ดีงามที่เราชาวไทยยึดถือกันอยู่นี้ นับเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการช่วยให้ประชาชนชาวไทยดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสงบสุขตราบนานเท่านาน

อย่างไรก็ตามถ้าจะพิจารณากันให้ลึกซึ้งลงไป เราจะพบว่าวัฒนธรรมอันดีงามของไทยหลายประการกำลังจะถูกวัฒนธรรมต่างชาติกลืนหายไปอย่างน่าเป็นห่วง ถ้าเราเฝ้าคิดที่ว่า “ถ้าไม่มีศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ ย่อมไม่มีชาติ” หรือที่ฝรั่งพูดว่า “โนอาร์ต โนคัลเจอร์ โนเนชัน” แล้วละก็เป็นเรื่องน่าห่วงอย่างยิ่ง และเราก็จะเห็นว่าปัจจุบันชาติมหาอำนาจ หรือชาติที่ร่ำรวยเงินทองจึงได้ทุ่มเทความพยายามทุกด้านที่จะแผ่อิทธิพลทางวัฒนธรรมของเขาเข้าไปยังประเทศที่อ่อนแอทางวัฒนธรรมด้วยความมุ่งหมายที่จะกลืนชาติอื่น ๆ ด้วยวิธีนี้ ดังนั้นการจะยอมรับวัฒนธรรมใด ๆ จากประเทศอื่น ๆ โดยง่ายนั้น จึงเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อการดำรงคงอยู่ของประเทศชาติ ควรต้องมีการสังเกตและหาทางป้องกันการเผยแพร่อิทธิพลของวัฒนธรรมชาติอื่นไว้ด้วย

ถ้าเราวิเคราะห์ดูจะพบว่าในอดีตเคยมีบุคคลบางกลุ่มได้เคลื่อนไหวที่จะนำวัฒนธรรมอันไม่พึงปรารถนา

เข้ามาอมมแมคนไทย เช่น นิคมอาบแดด, แหล่งการพนัน ประเภทต่าง ๆ และสถานเริงรมย์มีวโลก็ยอีกหลายประเภท โดยให้เหตุผลว่าเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวเมืองไทย ประเทศชาติจะได้เงินจากนักท่องเที่ยวมาก ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้วผู้ที่มาทัศนจรในประเทศไทยมีอยู่ 2 ประเภท คือ

ประเภทแรก เป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมดีอยู่แล้ว นักท่องเที่ยวประเภทนี้มาประเทศไทยเพื่อต้องการศึกษาศิลปะวัฒนธรรมไทยมากกว่าการแสวงหาความเริงรมย์ด้านโลก็ย

ประเภทที่สอง เป็นผู้ที่มาแสวงหาโอกาสความสนุกสนานในทางเพศ ซึ่งนักท่องเที่ยวประเภทนี้มีไม่มากนัก หากคนประเภทนี้ไม่มาเมืองไทย ก็ไม่น่ามีผลกระทบกระเทือนต่อการท่องเที่ยวไทยมากมายแต่ประการใด

ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ เปิดตัวเองเพื่อติดต่อกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกมากขึ้น ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่น่าจะมีการเปิดการติดต่อกับประเทศอื่น ๆ อย่างกว้างขวางและยอมรับสิ่งต่าง ๆ ที่ประเทศอื่น ๆ ถ่ายทอดให้อย่างกว้างขวางเช่นกัน มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันมากขึ้น ซึ่งในกระบวนการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกันนี้จำเป็นที่ประเทศไทยควรจะได้ตระหนักถึงวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจสอดแทรกเข้ามาในหลายลักษณะ เช่น อาจแผ่มาจากการขายผลิตภัณฑ์ทางเทคโนโลยี ตัวอย่างเช่น สินค้าประเภทต่าง ๆ ซึ่งคนไทยอาจถูกโน้มน้าวจิตใจจนลืมนึกถึงการใช้อนุภัณฑ์ที่ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นโดยคนไทย ไม่นิยมซื้อสินค้าของประเทศของตนเอง เป็นต้น ซึ่งในขั้นนี้ควรมีการระมัดระวังและหาทางป้องกันควบคู่ไปด้วย

การฟื้นฟูวัฒนธรรมไทยขึ้นพื้นฐานของชาติไทยมิใช่เป็นเรื่องที่จะกระทำได้โดยคนใดคนหนึ่ง หรือเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารประเทศคนเดียว

ด้วยปัญหาอันน่าท่วงดังกล่าว ผู้ที่รับผิดชอบต่อวัฒนธรรมไทยจึงได้พยายามให้มีการฟื้นฟูและพัฒนาวัฒนธรรมไทยให้เจริญก้าวหน้าเป็นรากฐานสังคมไทยต่อไป

พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ สมัยที่ท่านเป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศค่านิยมขึ้นพื้นฐานของวัฒนธรรมไทยไว้ 5 ข้อ ซึ่งเราชาวไทยควรระลึกอยู่เสมอ คือ

ข้อ 1 การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

ข้อ 2 การประหยัดและการออมทรัพย์

ข้อ 3 การมีวินัยและเคารพกฎหมาย

ข้อ 4 การปฏิบัติตามคุณธรรมในพระศาสนา และ

ข้อ 5 ความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

เมื่อพิจารณาดูจะเห็นว่า ค่านิยมทั้ง 5 ข้อนี้นล้วนเป็นค่านิยมของวัฒนธรรมไทยทั้งสิ้น หากแต่ปัจจุบันเรายอมรับเอาวัฒนธรรมจากประเทศอื่นเข้ามามากเกินไปจึงได้ละเลยวัฒนธรรมอันดีงามของไทยไป จึงจำเป็นต้องมี

การฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ และช่วยกันพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

การจะทำให้ค่านิยมดังกล่าวมีผลในทางปฏิบัติได้ก็ ต้องได้รับความร่วมมืออย่างต่อเนื่องจากหลายฝ่าย เช่น

ประการแรก ผู้นำในทางสังคมตั้งแต่ระดับล่าง จนถึงระดับชาติ รวมทั้งคณะรัฐมนตรี, นักการเมือง, ข้าราชการระดับหัวหน้าหน่วย เรื่อยลงไปจนถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะต้องกระทำเป็นตัวอย่างที่ดีก่อน โดยสร้างคุณค่าดังกล่าวขึ้นในตัวเอง เพื่อให้เด็ก ๆ รุ่นหลังปฏิบัติตาม

ประการที่สอง การศึกษาในทุกระดับตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงระดับมหาวิทยาลัย จะต้องเน้นถึงค่านิยมดังกล่าว ด้วยการปลูกฝังแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมเหล่านี้ ให้เด็กไทย โดยผ่านระบบการศึกษา โดยไม่ควรเน้นเฉพาะในตำราเท่านั้น แต่ต้องฝึกฝนให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังด้วย โดยมี ครู-อาจารย์ นักการศึกษาอื่น ๆ ปฏิบัตินำเป็นตัวอย่าง เพื่อให้เด็ก ๆ ได้ทำตาม

ประการที่สาม พ่อค้า นักธุรกิจ จะต้องไม่มุ่งแต่ผลประโยชน์ทางการค้าเท่านั้น แต่จะต้องเสียสละเพื่อสร้างค่านิยมดังกล่าวด้วยความสำนึกถึงผลกระทบในทางสังคมและประเทศชาติด้วย

ประการที่สี่ ศิลปิน นักแสดง ดารา และผู้มีบทบาทในวงการบันเทิงทั้งหลายจะต้องไม่มุ่งแต่ความสนุกสนาน เพื่อเรียกร้องความสนใจเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงการปลูกฝังค่านิยมขั้นพื้นฐานทั้ง 5 ข้อนี้ด้วย

ประการที่ห้า สื่อมวลชน รวมทั้งหนังสือพิมพ์ เอกสารสิ่งพิมพ์อื่น ๆ วิทยุโทรทัศน์ ซึ่งมีอิทธิพลมากสำหรับผู้อ่าน ผู้ฟัง ผู้ชม จะต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งในการเสนอข่าวหรือแพร่ภาพ ควรกระทำอย่างเป็นการสร้างสรรค์ และคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นด้วย การถ่ายทอดทางสื่อมวลชน ถ้ามีการปลูกฝังค่านิยมขั้นพื้นฐานของวัฒนธรรมไทยไปด้วยทุกครั้งก็จะมีประโยชน์

เป็นอย่างยิ่ง

ประการที่หก วัดซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทย และรับผิดชอบในทางส่งเสริมศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามอยู่แล้ว ถ้าได้ดำเนินการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่องและจริงจังก็จะบังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแน่นอน

การฟื้นฟูวัฒนธรรมไทยขั้นพื้นฐานของชาติไทยมิใช่เป็นเรื่องที่จะกระทำได้โดยคนใดคนหนึ่ง หรือเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารประเทศแต่เพียงผู้เดียว แต่เป็นเรื่องที่คนทุกคนในชาติจะต้องร่วมแรงร่วมใจ ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไทย และช่วยกันฟื้นฟูพัฒนาเพื่อให้วัฒนธรรมไทยอันดีงามนั้นได้อยู่ควบคู่กับชาติไทยต่อไป เพราะการสร้างสรรวัฒนธรรมอันดีงามคือการสร้างชาตินั่นเอง

ศาสตราจารย์ ดร. อรรถสิทธิ์ อรรถสิทธิ์

วิจารณ์หนังสือ

เพ็ญพระพิริยะเกินจะอำพัน

หากจะกล่าวถึงพระอัจฉริยภาพ พระปรีชาญาณ พระวิริยะอุตสาหะ และพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน โดยครบถ้วน คงต้องใช้หน้าหนังสือนับหมื่นนับพันบันทึกไว้ และคงไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดที่สามารถจะพรรณนาได้อย่างบริบูรณ์ ด้วยนับตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ และเมื่อครั้งทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระราชอนุชา จวบจนถึงปัจจุบันในรัชสมัยกว่า 40 ปีของพระองค์ ประชาชนและบุคคลทั่วไปได้ประจักษ์ชัดถึงพระปรีชาสามารถอีกทั้งความสนพระราชหฤทัยในด้านศาสตร์และศิลป์แขนงต่าง ๆ อย่างยากจะหาผู้หนึ่งผู้ใดเสมอเหมือนได้

หนังสือ “เพ็ญพระพิริยะเกินจะอำพัน” ซึ่งสมาคมภาษาและหนังสือในพระบรมราชูปถัมภ์จัดพิมพ์เฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ และพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก วันที่ 2 กรกฎาคม 2531 นับเป็นความสำเร็จชิ้นหนึ่งในการรวบรวมข้อเขียนเกี่ยวกับพระปรีชาญาณ พระราชจริยวัตร และพระราชกรณียกิจ ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นพระมหากษัตริย์คุณดั่งแลดั่งอันกระหม่อมโดยตรงต่อพลสกนิกรชาวไทย หากแต่มีคุณannonอนันต์ต่อแวดวงการศึกษา ทั้งทางด้านวรรณกรรม เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กฎหมาย และอื่น ๆ อันจะใช้เป็นหลักฐานยืนยันถึงพระเกียรติคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และใช้อ้างอิงในเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

ส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างความเด่นของผลงานของสมาคมภาษาและหนังสือเล่มนี้คือการพิมพ์พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ไว้คือ เรื่อง “พระราชทานุกิจรัชกาลที่ 8” และ “เมื่อข้าพเจ้าจากสยามมาสู่สวีทเซอร์แลนด์” ซึ่งน้อยคนนักที่จะทราบข้อเท็จจริงว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา ผู้ซึ่งทรงพำนักอยู่ในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ในขณะที่ยังทรงพระเยาว์ จะมีพระปรีชาญาณด้านภาษาไทยเป็นอย่างสูง พระราชนิพนธ์เรื่อง “พระราชทานุกิจรัชกาลที่ 8” นั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชทานการพระราชกุศล 100 วัน พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอาเนันทมหิตล และพระราชนิพนธ์ “เมื่อข้าพเจ้าจากสยามมาสู่สวีทเซอร์แลนด์” นั้น ทรงพระราชทานหนังสือ “วรรณคดี” เป็นพิเศษ เมื่อปีพ.ศ. 2490 ในพระราชบันทึกประจำวันเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินกลับไปศึกษาต่อ ณ ประเทศสวีทเซอร์แลนด์ หลังจากการเสด็จสวรรคตของสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชนี้ ได้สะท้อนให้เห็นความผูกพันห่วงใยพลสกนิกรของพระองค์อย่างแจ่มชัด โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ตอนหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ซาบซึ้งของชาวไทยตราบเท่าทุกวันนี้ ตามที่ทรงบรรยายไว้ว่า “ทรงได้ยินเสียงใครคนหนึ่งร้องในขณะที่เสด็จพระราชดำเนินผ่านว่า “อย่าละทิ้งประชาชน” อยากจะร้องบอกเขาลงไปว่า ถ้าประชาชนไม่ “ทิ้งข้าพเจ้าแล้ว” ข้าพเจ้าจะ “ละทิ้ง” อย่างไรได้”

คณะผู้จัดทำหนังสือ “เพ็ญพระพิริยะเกินจะอำพัน” ยังได้อัญเชิญพระราชนิพนธ์แปลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาตีพิมพ์ไว้ 3 เรื่อง คือ เรื่อง “ฝันร้ายไม่จำเป็นจะต้องเป็นจริง” จากบทความเรื่อง “No Need for Apocalypse” ซึ่งลงพิมพ์ในนิตยสาร

วิจารณ์หนังสือ

“The Economist” ฉบับวันที่ 17 พฤษภาคม 2518 เรื่อง “นายทองอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ” จากเรื่อง “A Man Called Intrepid” โดย William Stevenson และเรื่อง “ติโต” จากเรื่อง “Tito” โดย Philis Auty ซึ่งทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถ พระอัจฉริยภาพ พระวิริยะอุตสาหะ และความสนพระราชหฤทัยในแง่มุมที่บุคคลทั่วไปไม่ได้ตระหนักมาก่อน

พระราชนิพนธ์แปล “ฝันร้ายไม่จำเป็นจะต้องเป็นจริง” เป็นเรื่องเกี่ยวกับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศอังกฤษหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งผู้เขียนได้เสนอวิธีแก้ปัญหา เพื่อแก้ไขภาวะวิกฤตที่กำลังเกิดขึ้นทางคณะผู้จัดทำได้นำต้นฉบับภาษาอังกฤษมาลงพิมพ์ประกอบ ทำให้ผู้อ่านสามารถเก็บวิธีการแปลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า ถึงแม้จะทรงแปลตามต้นฉบับเดิม แต่ก็มิได้ทรงแปลแบบ “คำต่อคำ” อันอาจจะทำให้เสียอรรถรสทางสำนวนภาษา หากแต่ทรงแปลโดยการถือความเป็นสำคัญ และทรงเลือกใช้คำและสำนวนภาษาไทยที่มีความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายเดิม ทั้งยังทรงผนวกเหตุการณ์ในประเทศไทยไว้ด้วย

ในบทนำของพระราชนิพนธ์แปลเรื่อง “นายทองอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ” นั้น ได้เปิดเผยให้ทราบว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้เวลาเกือบ 3 ปีในการแปลเรื่องนี้ โดยทรงเริ่มแปลหน้าแรกในวันที่ 20 มิถุนายน 2520 และหน้าสุดท้ายวันที่ 23 มีนาคม 2523 จากสารคดีที่มีความยาวกว่า 600 หน้า และเนื่องจากมีความยาวมากดังกล่าว ทางคณะผู้จัดทำจึงได้ขอพระราชทานอภัยเชิญแนวเรื่องและพระราชนิพนธ์แปลมาจัดพิมพ์ไว้เพียงบางตอน หากเชื่อได้ว่า ผู้ใดก็ตามที่ได้อ่านส่วนหนึ่งของพระราชนิพนธ์แปลนี้ ซึ่งเป็นเรื่องจริงเกี่ยวกับหัวหน้าฝ่ายจารกรรมในสงครามโลกครั้งที่ 2 ชื่อ นาย

อินทร์ หรือ Sir William Stephenson ชาวแคนาดาเจ้าของรหัสลับ Intrepid และข้อมูลบางตอนเกี่ยวกับสงครามลับขณะนั้น ย่อมจะเกิดความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะได้อ่านพระราชนิพนธ์แปลตลอดทั้งเรื่อง เพราะไม่เพียงแต่จะกระหายใคร่รู้เนื้อเรื่องที่ชวนตื่นเต้น และไม่ได้รับการเปิดเผยมาก่อน หากแต่จะต้องรู้สึกประทับใจและประหลาดใจเป็นล้นพ้นในพระปรีชาญาณด้านภาษาและพระอัจฉริยภาพด้านวิทยาการต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่ว่าจะเป็ทางด้านการเมือง การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ข้อความบางตอนในพระราชนิพนธ์แปลอีกเรื่องคือเรื่อง “ติโต” นั้น บ่งให้เห็นถึงความสนพระราชหฤทัยในชีวิตประวัติของบุคคลที่ต้องต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคนานา เพื่อเอกราชและความเจริญวัฒนาของประเทศชาติ ทรงลำดับความ ประวัติของ “ติโต” นับตั้งแต่วัยเยาว์จนถึงได้เป็นประธานาธิบดีของประเทศยูโกสลาเวีย แม้จะไม่มีต้นฉบับภาษาอังกฤษลงพิมพ์กำกับ แต่ผู้อ่านสามารถจะรู้สึกได้ในทันทีว่าองค์ผู้ทรงพระราชนิพนธ์แปล สามารถถ่ายทอดพระราชประสงค์ที่จะให้ผู้อ่านได้เห็นภาพของชีวิตและการต่อสู้ของ “ติโต” ผู้รักชาติและเสรีภาพได้อย่างชัดเจน

พระปรีชาวุฒิทางภาษาศิลป์และความห่วงใยในภาษาไทยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้รับการยืนยันจากบทความของเอกทัตตะทางด้านภาษา บุคคลทั่วไป รวมทั้งผู้ใกล้ชิดเบื้องยุคลบาทจากบทความในหนังสือเล่มนี้ อาทิ เรื่อง “พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับภาษาและหนังสือ” โดย พ.ต.หญิง ฉะบอบ โปชะกะฤกษ์ “สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนไทยโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” โดย คุณหญิง แม้นมาศ ชาวลิต “เทิดพระเกียรติพระ

วิจารณ์หนังสือ

บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในด้านอักษรศาสตร์” โดย นายอภัย จันทวิมล “ตามรอยพระยุคลบาทด้วย เอกราชทางภาษา” โดย พล.อ.อ. หะริน หงสกุล และ “พระอัจฉริยภาพทางภาษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” โดย ท่านผู้หญิง มณีรัตน์ บุนนาค นอกจากนี้ความประณีตงดงามในการใช้ภาษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังปรากฏอยู่ใน “ภาษาไทยในพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาท 44 องค์” ซึ่งเป็นบทคัดเฉพาะตอนในหนังสือเล่มนี้ ซึ่งคณะผู้จัดทำขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ขออัญเชิญแนวพระราชดำริที่ปรากฏชัดมาจัดไว้เป็น 5 หมวด ได้แก่ 1) หมวดเกิดพุทธธรรม 2) หมวดย้าแนวคิด 3) หมวดพินิจคำ 4) หมวดนำพัฒนา และ 5) หมวดภาษาสุนทร

ในหนังสือ “เพ็ญพระพิริยะเกินจะรำพัน” นี้ ยังเปรียบพร้อมไปด้วยบทความพิเศษอันทรงคุณค่า และบทร้อยกรองอันไพเราะ ซึ่งแซ่ซ้องสดุดีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันอีกมาก เช่น บทความของ “องคต” ผู้สื่อสารพิเศษของวงวรรณคดีประจำสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งบรรยายถึงพระราชกรณียกิจและพระราชจริยวัตรของล้นเกล้าฯ ขณะทรงศึกษาอยู่ในสวิตเซอร์แลนด์ระหว่างปีพ.ศ. 2490-2492 “พระราชอาชญาภัยจากพระราชหัตถ์เลขา” โดย ม.ร.ว. สุนนชาติ สวัสดิ์กุล “สถาบันพระมหากษัตริย์ ตอนพระนามที่ใช้เรียกพระมหากษัตริย์” โดย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช “ในหลวงกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ” โดย นายจรรุญพันธ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา “พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในด้านกฎหมาย” โดย นายธานีทร ภัทรวิเชียร “ในหลวงกับชาวบ้าน” โดย ท่านผู้หญิง

ในหนังสือ “เพ็ญพระพิริยะเกินจะรำพัน” นี้ ยังเปรียบพร้อมไปด้วยบทความพิเศษอันทรงคุณค่าและบทร้อยกรองอันไพเราะ ซึ่งแซ่ซ้องสดุดีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันอีกมาก

สมโรจน์ สวัสดิ์กุล ณ อยุธยา “วารสารพุทธรักษา สำหรับเยาวชนรุ่นกลาง เพื่อสนองพระราชปรารภ” โดย นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ ฯลฯ แต่ละบทความบรรยายถึงพระเกียรติคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระมหากษัตริย์คุณอันยิ่งใหญ่ต่อประเทศชาติและประชาชนของพระองค์

หนังสือ “เพ็ญพระพิริยะเกินจะรำพัน” ยังบรรจุภาพประกอบ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพระบรมฉายาลักษณ์ ในขณะที่ทรงพระราชภารกิจต่าง ๆ ไว้หลายภาพ ดูเหมือนว่า แต่ละภาพนั้นสามารถที่จะเล่าเรื่องราวและพรรณนาถึงพระปรีชาญาณและน้ำพระราชหฤทัยอันลึกซึ้งได้ โดยมีต้องอาศัยคำอักษรบรรยายใด ๆ ทว่าภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงพระพิริยะของพระบาทสมเด็จพระเจ้า

วิจารณ์หนังสือ

อยู่หัวในการดำรงพระชนมชีพท่ามกลางอุปสรรคนานัปการได้แจ่มชัดที่สุด คือภาพฝีพระหัตถ์ “ความคิดคำนึง” ของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งทางคณะผู้จัดทำ ได้อัญเชิญลงประกอบพระราชนิพนธ์ของพระองค์เรื่อง “เดินตามรอยเท้าพ่อ” ทั้งภาษาฝรั่งเศสและภาษาไทย

ในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ และพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกที่ผ่านมาไปนี้ นอกเหนือจากพระราชพิธีอันเป็นประวัติศาสตร์ การเฉลิมฉลองอันยิ่งใหญ่ และนิทรรศการเทิดพระเกียรติมากมาย นับไม่ถ้วนแล้ว วงวรรณกรรมยังได้ผลิตผลงานเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงสถิตอยู่ในดวงใจของ

ประชาชนออกมาเป็นจำนวนมาก หนังสือ “เพ็ญพระพิริยะ เกินจะรำพัน” นับเป็นผลงานที่ถวายราชสดุดีอันทรงคุณค่าชิ้นหนึ่ง ที่เน้นถึงวิถีที่กลายเป็นที่ติดริมฝีปากและตราตรึงอยู่ในหัวใจของชาวไทยที่ว่า “ทรงเป็นยิ่งกว่าพระมหากษัตริย์” เนื่องจากได้ทรงแสดงให้เห็นว่า นอกจากพระอัจฉริยภาพ พระปรีชาญาณ และพระวิริยะอุตสาหะแล้ว ยังทรงมีน้ำพระราชหฤทัยที่เปี่ยมล้นไปด้วยพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิกรทั้งมวลมีมีเสื่อมคลายในรัชสมัยที่ยินยาวกว่าบุรพกษัตริย์องค์ใดในอดีตของไทย

ธัตนวรรณ เฝ่าวนิช